

Хто не вартий, щоб його ім'ям називали вулицю, і кого призабули

■ Свого часу в нашій газеті була опублікована стаття про назви вулиць Ужгорода, іменованих на честь різних людей: героїв, театралів, чиновників, науковців... До редакції надійшов лист нашого читача з Мукачева, який висловив із приводу назв вулиць свою думку.

Шановна редакціє газети «РІО»

Пише вам постійний читач та шанувальник Василь Дячук.

Прочитавши в «РІО» статтю про назви вулиць Ужгорода, хочу подати свою думку. Хіба з такими назвами вулиць нас візьмуть у Євросоюз? Скоро вже 22 роки незалежності України, а ми ще дотепер поклоняємося ідеологам та ідолам комуністичного режиму (Плеханов, Котовський, Чкалов, Лазо, Тельман, Благовєст та інші). У нашій області ще багато вулиць у селах мають назву Леніна. В селі Ганичі, наприклад, велично стоїть та командує людьми «вічно живий Ленін». На запитання «Чому не знесете цього безбожника?» відповідь одна: «Він нам не заважає»... Що ще тут можна сказати...

Багато вулиць міста названі іменами російських революціонерів-декабристів. Хвала і честь

їм та пам'ять історії! Але який стосунок вони мають до нашого краю, до нашої історії? Зовсім незрозуміла назва Д. Многогрішного, гетьмана війська Запорізького. Хіба у нас колись були козаки? Тепер є наші козаки-самозванці, які, сидючи в кафе, присвоюють собі генеральські, маршальські козацькі звання якихось осавулів, бульбашкових академіків... Маразм та й годі.

Д. Донський — князь Московський та Володимирський. Чому немає назв наших князів? Наприклад, імператор Франц Йосиф правив Австро-Угорщиною 70 років! Це ж наша спільна вікова історія.

А про що говорить нашим дітям назва Єрмак? Та нічого. Ми добре знаємо з історії, як освоювалися землі Південної Америки іспанськими конкістадорами. Вогнем і мечем. Після такого освоєння зникли цілі племена інків та майя.

Зовсім незрозуміла назва вулиці начальника ЖЕКу. Що таке геніальне він зробив?

Вихваляємо ватажка селянської війни в Московії С. Разіна. А де ж увіковічнення селянського повстання в нашому краї, яке відбулося в 1514 році під проводом Дьордя Дожи.

Далі М. Ротман. Не названо навіть його імя. Написано: радянський вчений, учасник робітничого руху на Закарпатті. Коли? Де? Учасників було дуже багато.

Незрозуміла також назва вулиці Джамбула Джабаєва. До

чого тут наш край і акин із Тянь-Шаню? В 100 % випадків ніхто не скаже, що значить акин. У нас є свої «солосі».

Про О. Кошового. Я читав у свій час «Молоду гвардію» Фадєєва як обов'язкову літературу. Добре написано. Патріотично. Так потрібно було в той час і це заохочувалося та виправдовувалося. Але існують дані, що герої в романі видумані. Як бути в таких випадках?

Чомусь немає вулиці чеського президента-демократа Масарика. Якщо не підходить чомусь, тоді назвати на честь Гавела. Чому є вулиця Макарова, російського віце-адмірала, Поліни Осипенко, Бабушкіна, Боженка, Пархоменка, Нікітіна. Який вони мають стосунок до нашого краю?

Довбуш, Шугай та інші все-таки були більше розбійниками, ніж допомагали бідним — це моя позиція.

Окремо пишу про нашого земляка О. Борканюка. За демократичної Чехословаччини він був крайовим секретарем Компартії, підбурював населення краю, особливо молодь, тікати до Радянського Союзу, де вихваляв дуже добре життя. У цю брехню повірило чимало наших молодих людей. На кордоні їх ловили радянські прикордонники як шпигунів і заганяли в сталінські табори смерті, де вони помирали. Відомо, що він ніколи не був організатором партизанської боротьби в Закарпатті, тому що такої тут майже не було. Борканюк

у той час навчався в Харківській партійній комуністичній школі. Потрібно знати і строго дотримуватися лише правди, бути чесними, а не підганяти під когось неправду, а згодом сприймати її ніби за правду. Коли його групу в 1942 році закинули в районі полонини Менчул для організації партизанського руху в краї, чомусь при падінні були травмовані та загинули радистка і напарник (це потребує ще дослідження, чому так сталося). Борканюк, знаючи добре місцевість, дістався до своїх батьків у с. Чорна Тиса. Там йому підготували замуровану сільську піч, в якій він переховувався. Але в селі ніщо не може бути таємним, особливо коли замішана коханка-сусідка, яка і видала його мадярським жандармам. Про все це і більше розповідають старші мешканці с. Ясіня, Чорної Тиси та добре сміються з «Героя Радянського Союзу, витягнутого з печі». При комуністичному режимі з нічого склепали великого «героя». А роль то був голий...

У нас спочатку ставлять пам'ятники, присвоюють будь-які назви вулиць, а потім пам'ятники руйнують, назви вулиць знімають. В Англії, наприклад, якщо якогось визначного діяча народ пам'ятає понад 50 років, тоді, порадившись із народом, будують йому пам'ятник.

Ми живемо в прекрасній, вільній, незалежній Україні й наш народ не хоче більше поклонятися місцевим або чужим керів-

никам Компартії та їхнім ідолам.

Я виявив у статті принаймні 30 прізвищ, якими недоречно називати вулиці в чудовому центральноевропейському місті Ужгороді. Це ганьбить наш народ.

Назви вулиць повинні мати якесь значення, до чогось прив'язуватися. Наприклад, вулицю біля млина назвати Млинська, біля заводу — Заводська, вокзалу — Привокзальна, річки — Набережна, озера — Озерна, під горою — Підгірна. За напрямком Мукачева — Мукачівська, також Празька, Віденська, Будапештська. Можна також назвати: Робітничка, Селянська, Ентузіастів, Космонавтів, Братства, Свободи (не Людвіга), Незалежності, Соборності тощо. Добре назвати вулиці: Садова, Вишнева, Яблунева, Цвітна, Виноградна. В таких випадках за будь-якого режиму, будь-якої формації назва вулиці буде збережена на віки.

Я розумію, що перейменування вулиць це копітка, тривала і дорога робота. Але колись і когось все-таки доведеться це виконувати, щоби не ганьбити такими назвами чудовий наш край перед лицем свого доброго народу і приїжджих до нас людей. У Галичині, наприклад, я таких назв вулиць за останні 20 років ніде не зустрічав.

Прошу зробити з цього приводу хоча би обговорення, дискусію, але грамотну, без образ та навішування ярликів. Уже не той час. Нехай із цього приводу скажуть своє слово, свою думку наші люди, тому що тільки вони є дійсними носіями історії.

Не будьмо байдужими до історії свого краю!

З повагою,

Василь Дячук, м. Мукачево